

DECLARACIO DE LA COMISSIO D'INVESTIGACIO DEL COL.LEGI DE DOCTORS I
LLICENCIATS DE CATALUNYA I BALEARS SOBRE EL PROJECTE DE DESSECCIO
I POSTERIOR URBANITZACIO DE LA PENINSULA DELS ALFACS (MONTSIANES)

Fa unes setmanes que és del domini públic el projecte de dessecació i posterior urbanització de la península dels Alfacs promogut, a instàncies segons sembla d'una entitat financera - amb capitals belgues i àrabs - anomenada Perrier-Trust, per l'ajuntament de Sant Carles de la Ràpita (Montsianès).

És igualment de domini públic que, des del moment en que fou coneguda l'exposició, a la Jefatura de Costas de Barcelona, del projecte en qüestió, nombroses entitats científiques catalanes (i també algunes de fora dels Països Catalans), departaments i científics particulars, han manifestat llur ferma i raonada oposició al projecte. Aquesta oposició es fonamenta tant en la incidència directa del projecte sobre els biotops de la península dels Alfacs i sobre la fauna i la vegetació lligades a aquests com en les seves conseqüències posteriors en els ecosistemes marins immediats. D'altres consideracions lligades a les característiques del substrat geològic, del clima local i dels moviments de les aigües (tant del mar obert com del port dels Alfacs) farien ja totes soles desaconsellable si no inviabile el projecte d'urbanització encara que no amenacés de destrucció, com amenaça, una de les zones humides de més gran interès faunístic de tota Europa.

Posteriorment, diverses entitats i persones han iniciat a les comarques de la regió de Tortosa, principalment a Tortosa i a Sant Carles de la Ràpita, una campanya de defensa aferrissada del projecte. En aquesta campanya hom ha acudit a la fàcil demagògia d'al.ludir a la passivitat (o al partit pres favorable) de la premsa barcelonina en el recent debat sobre el projectat transvassament

de l'Ebre en contrast amb la importància concedida ara per aquesta mateixa premsa al tema de la península dels Alfacs, als tòpics de la promoció de llocs de treball i de riquesa que generaria el projecte, a inexactituds geogràfiques tan escandaloses com la de negar que la península dels Alfacs formi part del delta de l'Ebre. El més greu, però, és que hom ha emès sobre les motivacions i la competència dels científics que han expressat opinions contraries a la dessecació i posterior urbanització de la península dels Alfacs judicis que, en alguns casos, vulneren greument el bon nom d'aquests científics de la manera més gratuïta i grollera.

Davant d'aquests fets la Comissió d'Investigació del Col·legi de Doctors i Llicenciats de Catalunya i Balears es creu en el deure indefugible d'expressar el que segueix:

1. La Comissió d'Investigació fa seva en tots els seus punts la declaració sobre el projecte de dessecació i posterior urbanització de la península dels Alfacs feta pública per la Institució Catalana d'Història Natural el passat mes de febrer.
2. De cap manera poden ser qualificats de superficials o de "pseudocientífics" (com ha fet amb evident lleugeresa un periodista tortosí) els arguments contraris a l'esmentat projecte aportats tant per la Institució Catalana d'Història Natural com per científics vinculats a les facultats de Biologia i de Geologia de la Universitat de Barcelona i de Ciències de la Nova Universitat Autònoma de Barcelona, al Museu de Zoologia de Barcelona i d'altres entitats i institucions científiques. Aquests arguments es recolzen en recomptes sistemàtics d'ocells, tant nidificants com migradors, fets des de fa anys per nombrosos ornitòlegs,

en l'estudi sedimentològic del delta del Ebre dut a terme pel Departament d'Estratigrafia de la Facultat de Geologia de la Universitat de Barcelona en aquests últims anys (culminat, el passat mes de juliol, amb una excursió internacional), en l'estudi dut a terme a partir de 1974 per un equip de botànics i zoològs de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona i del Museu de zoologia de Barcelona sobre el comportament animal i vegetal del delta de l'Ebre i en tota una munió de treballs de menor extensió o abast referents al clima, flora, vegetació, fauna i geologia del delta de l'Ebre en general, de la península dels Alfacs en particular i, també, de les aigües marines pròximes i del rerapís del delta de l'Ebre.

3. Els arguments aportats justifiquen plenament, no ja que s'impedeixi la dessecació i posterior urbanització de la península dels Alfacs, sinó fins i tot que aquesta sigui declarada espai protegit juntament amb tota la resta del sistema llacunar i zona litoral del delta de l'Ebre (l'Encanyissada, la Tancada, ill de Buda, zona del Canal Vell, el Fangar, etc). No solament ho justifiquen sino que, gosariem dir, ho exigeixen.

4. L'amenaça que ara es planteja sobre la península dels Alfacs no és més que una de les moltes que afecten les comarques de la regió de Tortosa des del punt de vista ecològic (embassaments, centrals nuclears, trasvassament, "sanejament", contaminació, etc.) totes elles denunciades repetidament per molts dels científics que ara s'han pronunciat en contra del projecte de dessecació i posterior urbanització de la península dels Alfacs encara que llur denuncia no hagi tingut en tots els casos el ressò que hagués calgut. En aquest sentit un pla d'ordenació territo-

rial que considerés el conjunt de les comarques de la regió de Tortosa podria ser un element clarificador i hauria de precedir en tot cas qualsevol intervenció que, com les indicades, pugui posar en perill el patrimoni natural d'aquestes comarques. La manca d'un pla d'ordenació territorial com el que proposem és, en aquest moment una amenaça més a afegir a les esmentades.

5. Les condicions de vida precàries i fins de vegades misereres dels habitants del delta de l'Ebre no es veuran millorades per la via dels grans projectes d'urbanització - que per altra banda són un autèntic insult a aquests mateixos habitants que veuen llurs nuclis de població (la Cava, Jesus i Maria, els Muntells, Sant Jaume d'Enveja, etc.) mancats de serveis elementals i lliurats al més absolut desgavell urbanístic mentre senten parlar d'instalar luxoses urbanitzacions dotades de milers de punts d'atracada de vaixells esportius - sinó per la d'una millor racionalització de la política agrària i la pesquera a nivell de tot el país. L'enemic del pagès del delta de l'Ebre no és el científic que preten impedir un atemptat al patrimoni natural sinó més aviat el gran propietari o l'intermediari que el sotmeten a una manifesta explotació. Tampoc l'atur periòdic que sotja els bracers de les comarques de la regió de Tortosa es pot veure resolt per la via dels grans projectes turístics (com palesa la greu situació d'atur plantejada actualment a la costa andalusa) sinó per la de una racionalització de la implantació industrial a Catalunya i de l'explotació dels recursos agrícoles i pesquers d'aquestes comarques.

Per totes aquestes raons exigim la congelació de tots els tràmits adreçats a la possible dessecació de la península dels Al-

facés i del projecte de trasvassament de l'Ebre a les regions de Tarragona i Barcelona, la no autorització de cap pla parcial que afecti les zones litorals o llacunars del delta de l'Ebre, la racionalització del conreu de l'arròs i de la industrialització dels seus productes que faci innecessari el plantejament d'un "sanejament" els resultats del qual són dubtosos i la ràpida realització d'un pla d'ordenació territorial de la regió de Tortosa que tingui en compte els estudis realitzats per biòlegs, geòlegs i d'altres investigadors tant al delta de l'Ebre com en d'altres zones d'aquestes comarques i que prevègui, entre d'altres coses, mantenir com a sol no urbanitzable especialment protegit una àrea que abasti tot el complex llacunar del delta de l'Ebre, inclosa la península dels alfacs.

Barcelona, abril 1976